

Počítačová lexikografie

Tvorba slovníku

Adam Rambousek

Tvorba slovníku

Tvorba slovníku, plánování

- tvorba sklenitkující drážek, následně a trvalé lepenky
 - grant na dobu se může vyplatit
 - co dřív? → druh sklenitkování jeho uživatelé nezpočítají a žádou plán
 - určitá profilová řada
 - editaci a užívání systému všechny mohou vidět

Tvorba slovníku, výroba

- pilotní slovník
 - výhled a surba (hlk, digitáln)
 - výroba
 - propagace
 - modely

Parametry

Rozsah

- období → reprezentace → vzdálenost → definice
 - obecný pojem hledají informaci o hledání
 - reprezentace napsat informaci
 - n. v. něco
 - sítadlo/maří
 - zahraničního hledání slov
 - vzdálenost
 - písma (řádkovit)
 - nové řádky
 - sítadlo/sítadlo využívá, možnosti

Uživatelské profily

- pro kožho slovňík připravený?
 - typ učebnice - kdo slovňík používá?
 - děti, studenti, dospělí
 - rodiče vzdělání, studenti (dospělí)
 - vyučující, odborníci
 - struktura - k čemu slouží levou polohu?
 - jazykové (naučná) slova, pravopis, křížovky...)
 - studijní obsahy, pojmy
 - přehledy
 - posud učebk, příprava na zkoušky

Uživatelské prof

- molecular switches - co-ut test
 - linguistic testify, non-fiction
 - pos. the dead - smelly, dirty, ordinary
 - w/ knowledge, life
 - **vitamin D**
 - protein binds (cytosol) - diffusivity, agency, uptake capacity & regulation, ... "regulating our pillars" (Borchard)
 - cholesterol - same synthesis pathway
 - They that take a deficiency one has better chance unaccustomed to expect it from a condition of almost every deficiency (Gottschall Peiro)

Uživatelské pro

- údaje z weba a výhledového
 - [Dictionary.com](#)
 - názevného slovníku: bastion, hradba, eminency, defences
 - spletidlo výrazů
 - [Merriam-Webster's Advanced Learner's English Dictionary](#)

Výzkum

We believe that dictionary skills must be taught, carefully and thoroughly. A dictionary can be used to extract relevant information which describes people who have died. Teachers will be able to teach this skill more easily if they are familiar with how their students learn best. We hope that this paper will help them learn how to teach this skill effectively, how to use it, why they benefit from it, and how easily they can develop strategies of communication.

Style Guide

Style Gu

- standardizace - pravidla pro jevy a informace, které se v daném kontextu opakují
 - instrukce pro jednotlivé činnosti
 - jak počínat
 - jak zkontrolovat
 - profaci činností
 - užívání dat databáze
 - pro kontroly: jízda, kontroly měření
 - pro členové: rozvoje, důvěra

Style Guide

- provida (např. praceprost., drahosty, kategorie)
 - často ještě aplikace (např. řešení v rozběhu)
 - disponibilní - na základě existencie, kterou je zahrnutým rozsahem pouze
 - obecné pojednání (pro výjimky), které je ohýbatelné než je potřeba
 - pořízení pro zadání v aplikaci
 - platnost jde - okamžitá (nebo například podle SG, ověření a doklady)

Style Guide, ukázka

Order and punctuation of labels Single labels are followed by a full stop.
Where there is more than one label in an entry, the order is regional, subject, register, usage, status... Usage labels such as during, exhortative are placed in parentheses when they follow other labels, although not when they are listed on their own. Where you wish to use two labels from the same category e.g. two status labels, they are joined using a connective 'and', 'nor' or 'or', unless there is a logical doublet. Examples: Physician, rare, safe, Migraine, & Migraine, & absent.

Počítačová lexikografie
Tvorba slovníku
Adam Rambousek

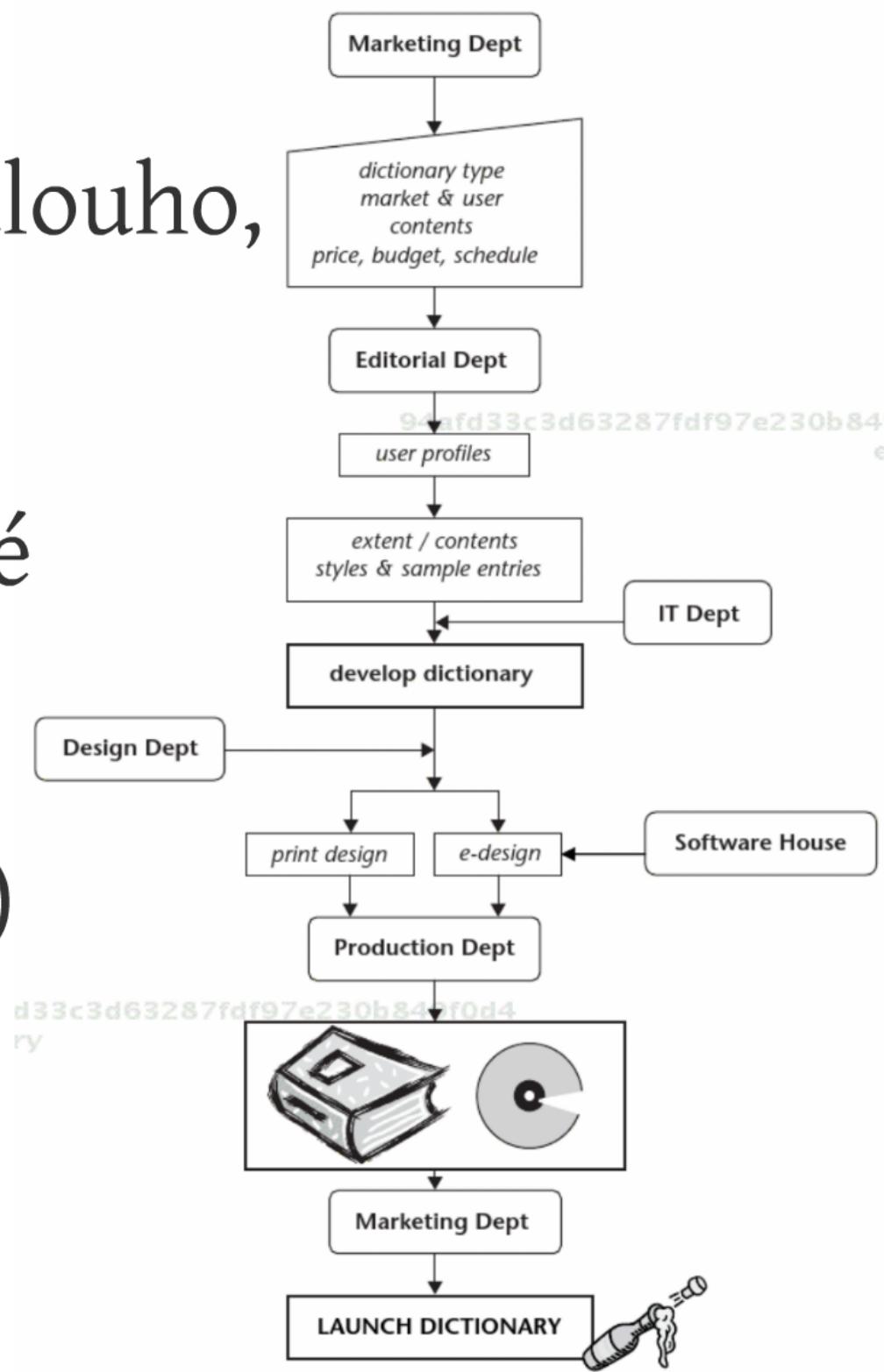
Tvorba slovníku

Tvorba slovníku, plánování

- tvorba slovníků je drahá, náročná a trvá dlouho, konkurence
- grant nebo se musí vyplatit
- co chybí? -> druh slovníku a jeho uživatelé
- rozpočet a časový plán

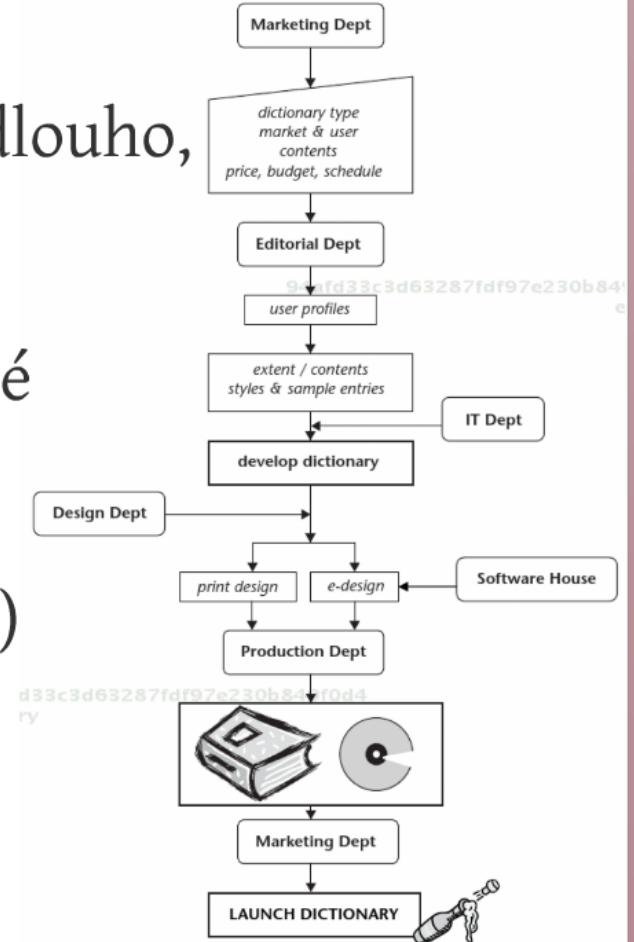

čná a trvá dlouho,
ho uživatelé
o nastavení)

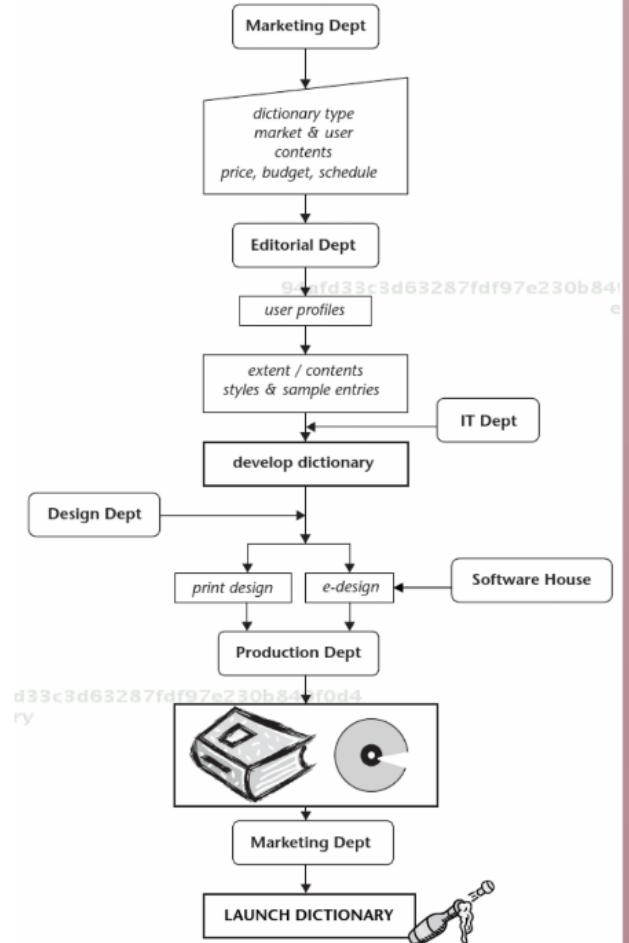
Tvorba slovníku, plánování

- tvorba slovníků je drahá, náročná a trvá dlouho, konkurence
- grant nebo se musí vyplatit
- co chybí? -> druh slovníku a jeho uživatelé
- rozpočet a časový plán
- uživatelské profily, Style Guide
- editační software (výroba nebo nastavení)
- korpus (vývoj, prohledávání)
- procesy

Tvorba slovníku, výroba

- **píšeme slovník**
- vzhled a sazba (tisk, digitální)
- výroba
- propagace
- prodej
- profit

Parametry

Rozsah

- obsah + reprezentace + vzhled \Leftrightarrow cíl
- obsah: počet hesel a informace o heslech

Rozsah

- obsah + reprezentace + vzhled \Leftrightarrow délka
- *obsah*: počet hesel a informace o heslech
- *reprezentace*: zápis informací
 - n. x noun
 - skloňování
 - zkracování heslového slova
- *vzhled*
 - písmo (velikost)
 - nové řádky
- elektronické verze, mobily

Uživatelské profily

- pro koho slovník připravujeme?
- *typ uživatele* - kdo slovník používá?
 - děti, studenti, dospělí
 - rodilí mluvčí, studenti (úroveň)
 - veřejnost, odborníci
- *druh použití* - k čemu slovník používá?
 - příručka (neznámá slova, pravopis, křížovky...)
 - studium oblasti, jazyka
 - překlady
 - psaní úkolů, příprava na zkoušky

Uživatelské profily

- *znalosti uživatele* - co už umí?
 - lingvistické termíny, morfologie
 - použít slovník - značky, zkratky, odkazy
 - výslovnost, IPA
- *výzkumy*
 - průzkum trhu (vydavatelé) - dotazníky, agentury, online doplňky s registrací... "reagujeme na přání čtenářů"
 - akademické - často využití při vzdělávání
- *They that take a dictionary into their hands, have been accustomed to expect from it a solution of almost every difficulty.*
(Samuel Johnson)

Uživatelské profily

- údaje z webu a vyhledávání
 - *Dictionary.com*
 - následné hledání: bastion, hiatus, enmity, decorous
- zpětná vazba
 - *Merriam-Webster's Advanced Learner's English Dictionary*

Výzkum

TABLE 15 Success ratings of dictionary look-ups according to specific types of information sought

Answer to Q5: Did they find it?	(Q.4 = "A") Seeking an L2 translation	(Q.4 = "B") Checking word as L2 translation	(Q.4 = "C") Seeking grammar of L2 word	(Q.4 = "D") Seeking collocations of L2 word	(Q.4 = "E") Seeking other information
Yes	124	31%	127	41%	16
Yes, but ...	92	23%	78	25%	6
No	179	45%	102	33%	12
Unspecified	1	—	2	1%	—
Total	595	96.9 ~ 100%	309	100%	34
					100%
				102	100%
					44
					100%

- We believe that **dictionary skills must be taught**, carefully and thoroughly, if dictionary users are to extract from their dictionaries the information which lexicographers have put into them. Teachers will be better able to carry out such teaching if they are fully aware of exactly what their students are doing with their dictionaries, what they expect from them, and how easily they are satisfied during the process of consultation. (*Sue Atkins, Krista Varantola: Monitoring Dictionary Use*)

m

TABLE 15 Success ratings of dictionary look-ups according to specific types of information sought

Answer to Q5: Did they find it?	(Q.4 = "A") Seeking an L2 translation	(Q.4 = "B") Checking word as L2 translation	(Q.4 = "C") Seeking grammar of L2 word	(Q.4 = "D") Seeking collocations of L2 word	(Q.4 = "E") Seeking other information
Yes	124	31%	127	41%	16
Yes, but...	92	23%	78	25%	6
No	179	45%	102	33%	12
Unspecified	1	—	2	1%	—
Total	5e9593 396	~ 100%	309	100%	34
					102
					100%
					44
					100%

We believe that **dictionary skills must be taught**, carefully and thoroughly, if dictionary users are to extract from their dictionaries the information which lexicographers have put into them. Teachers will be better able to carry out such teaching if they are fully aware of the different ways in which people use dictionaries.

Výzkum

TABLE 15 Success ratings of dictionary look-ups according to specific types of information sought

Answer to Q5: Did they find it?	(Q.4 = "A") Seeking an L2 translation	(Q.4 = "B") Checking word as L2 translation	(Q.4 = "C") Seeking grammar of L2 word	(Q.4 = "D") Seeking collocations of L2 word	(Q.4 = "E") Seeking other information
Yes	124	31%	127	41%	16
Yes, but ...	92	23%	78	25%	6
No	179	45%	102	33%	12
Unspecified	1	—	2	1%	—
Total	595	96.9 ~ 100%	309	100%	34
					100%
				102	100%
					44
					100%

- We believe that **dictionary skills must be taught**, carefully and thoroughly, if dictionary users are to extract from their dictionaries the information which lexicographers have put into them. Teachers will be better able to carry out such teaching if they are fully aware of exactly what their students are doing with their dictionaries, what they expect from them, and how easily they are satisfied during the process of consultation. (*Sue Atkins, Krista Varantola: Monitoring Dictionary Use*)

Style Guide

Style Guide

A standardization providing numerous info

Style Guide

- *standardizace* - pravidla pro jevy a informace, které se ve slovníku opakují často
- *instrukce pro jednotlivé části hesla*
 - jak popisovat
 - jak zobrazit
 - pořadí částí hesla
 - zadávání do databáze
- pro lexikografy: jistota, konzistentnost
- pro čtenáře: navigace, důvěra

Style Guide

- *pravidla* (např. pravopis, zkratky, kategorie)
 - často řeší aplikace (např. výběr z možností)
- *doporučení* - záleží na úsudku editora, kterou z nabízených možností použije
- *obecné principy* (pro výjimky, které je zbytečné řešit podrobně)
- *pokyny pro zadávání v aplikaci*
- *pilotní fáze* - skutečná hesla napsaná podle SG, ověření a doladění

Style Guide, ukázka

Order and punctuation of labels Single labels are followed by a full stop.

Where there is more than one label in an entry, the order is: **regional, subject, register, usage, status ...** Usage labels such as derog. or humorous are placed in parentheses when they follow other labels, although not when they are used on their own. Where you wish to use two labels from the same category, e.g. two status labels, they are joined using a roman ‘and’, not ‘or’, unless there is actual doubt. Examples: *Physics. rare. S.Afr. Mining. N.Amer. Mil. slang*